

De russiske Kvinder.

—o—

Den 18. April holdt den russiske Forfatterinde *Anna Mironowna Leepa* et interessant Foredrag i D. K.s Københavns Kreds.

Det har været overordentlig vanskeligt gennem de Telegrammer, der i knap Stil har meldt om den russiske Omvæltning, at danne sig et klart Begreb om, hvorledes Kvindernes Stilling er og antagelig vil blive under disse nye Forhold. Vi griber derfor med Glæde Lejligheden til for vore Læsere at gengive en russisk Kvindes Syn paa Tingene. —

Madame Leepa, der har været bosat i Danmark i 7 Aar, og som taler godt Dansk, udtalte efter nogle almindelige Bemærkninger om Omvæltningen i sin Helhed, at det ikke lader sig gøre at drage en Paralel mellem russiske og vesteuropæiske Kvinder. Deres Opdragelse og Levevis er saa vidt forskellige, at der nødvendigvis hos den ene af Parterne altid vil findes Træk, som den anden ikke synes om, men som ingen af dem vil undvære.

Russiske Kvinder var f. Eks. ikke i den Forstand huslige, som danske Kvinder. De var slet ikke indstillede paa at fungere som Husmoder, som Finansminister i den lille økonomiske Indretning, som et vesteuropæisk Hjem er. Grunden hertil var den, at det russiske Folk økonomisk var saaledes stillet, at de enten slet ikke havde noget at føre Hus for, eller ogsaa saa meget, at der aldeles ingen Brug var for økonomiske Overvejelser, god Tilrettelægning for at faa Budgettet til at slaa til o. s. v., alt det, som uddanner den vesteuropæiske Kvinde til en god Forvalter af store Værdier. Det havde hovedsagelig været de besiddende Klasser, som hidtil havde skabt Værdier og ogsaa Retninger, og da den russiske Adel ikke behøver en husmoderlig Økonomi, findes dette Træk saa at sige slet ikke i Befolkningen. Det var ikke frit for, at det endnu for ganske faa Aar tilbage, hørte til „daarlig Tone“, at være huslig, bl. a. ogsaa i Kredse som de akademiske, der dog ingenlunde kunde siges at leve i Overflod.

Men staar den russiske Kvinde i denne Retning paa Grund af Forholdene tilbage for den vesteuropæiske, da forekom det Taleren, at man med Rette kunde sige, at hun ingenlunde stod tilbage for dem i politisk Interesse, en Egenskab, som endog var

stærkt udviklet hos hende, fordi der — i Modsætning til Husligheden — var Brug for den.

Ruslands Frihedsbevægelse begyndte ikke med, at Underklasserne rejste sig, den begyndte med at Overklassen fik Samvittighedsnag. „Den syge Samvittighed“, som det hedder. En Mand, som *Krapotkin*, blandt andre, vakte manges Samvittighed ved sin Protest imod, at en enkelt Klasse kan leve paa hele Folkets Bekostning. Frihedsideerne fængede ogsaa hos de russiske Adelskvinder, og allerede i 1825 viste det sig, at der var russiske Kvinder, som var politisk følede. To Fyrstinder gjorde den Gang deres Mænd, der var dømt for at have talt Frihedens Sag, frivilligt Følgeskab til et Forvisningssted i Sibirien, og da man forholdt dem, at disse Mænd, der ved deres Frihedsfantasterier havde styrtet Hustru og Hjem i Ulykke, ikke var dette Offer værd, som deres Hustruer nu bragte dem, at de maatte betragtes som troløse, svarede en af dem, at naar „Rivalen var Friheden“, tilgav hun al Troløshed.

Og op gennem Aarene træffer man Kvinder, der Side om Side med Mændene i de politiske Rejsninger, som Rusland har været Skuepladsen for, og man havde fra Begyndelsen vænnet sig til Tanken om Kvindens Frihed som noget lige saa ønskeligt og selvfølgelig som Mandens.

Betegnende er det saaledes, at da man i den første *Duma**) frembragte Forslag om at give Kvinder Adgang til at blive Advokater, ikke fremkom med en Modgrund som er typisk vesteuropæisk; man sagde ikke, at saadant vilde være „ukvindeligt“. Det, der fik Forslaget til at strandе, var derimod den sædvanlige Jødeskæk, idet man gik ud fra, at alle de juridisk uddannede Kvinder var Jødepiger, og som saadanne ikke maatte „slippes løs“. Som bekendt har den nuværende provisoriske Regering straks bekendtgjort, at alle kvindelige Jurister skal optages i Advokatstanden og arbejde som Advokater.

Ogsaa i det Arbejde, som i Aarenes Løb mere eller mindre aabenlyst med mange Hindringer har været udført for at forberede en endelig og sejrrig Omvæltning, har Kvinderne været i høj Grad medvirkende. De har i en Række ansvarlige Stillinger som *Semstvo**) — Læger, som Lærerin-

*) Rigsdag.

*) Semstvo = en Slags kommunale Raad.

der i de øde Landsdele gjort et stort Arbejde, som har sat dem overordentlig fast i Befolkningens Gunst. Begge Stillinger er daarlig lønnet og forbunden med Opofrelser og strængt Arbejde af enhver Art. Men dette Arbejde var dog, om aldrig saa slet, lønnet. Paa et andet Omraade, helt ukendt her i Danmark, har russiske Kvinder derimod ladet deres Hjertevarme og Idealisme komme til fuld Udfoldelse, nemlig i de Perioder, som Regel hvert 3.—4. Aar, hvor Landet har været hærget af Hungersnøden. I 1891 og senere i 1897 oplevede Rusland en forfærdelig Hungersnød med medfølgende Epidemier, og her er det, at utallige russiske unge Piger har lagt et Arbejde, der ikke kan vurderes højt nok og som i Masser af Tilfælde kostede dem Livet. Uden Tøven og Frygt drog disse unge velstillede Piger til tatariske Landsbyer, hærgede af Epidemier, og her veg de ikke tilbage for noget som helst Offer for at lindre og bringe paa Fode igen saa godt det lod sig gøre i et saa slet organiseret Land som Rusland.

Den russiske Kvindes Stilling maatte under denne Udvikling føre til den naturlige Ting, som nu ogsaa fra alle Sider og alle politiske Partier indrømmes: *Hendes fulde Ligeberettigelse i alle Forhold med Mænd.*

Af russiske Kvinders aktive Deltaelse i det nyere politiske Liv baade indenfor det socialdemokratiske Parti og indenfor de borgerlige Partier, fremdrager Taleren følgende Træk:

Der var som bekendt ikke Trykkefrihed i „det gamle Rusland“, og Følgen heraf var, at Partierne var henvist til i al Hemmelighed at oprette smaa maskerede Trykkerier, som kunde forsyne dem med de trykte Meddelelser, de ligeledes i Hemmelighed søgte at sprede. Det var et meget farligt Arbejde at holde et saadant Trykkeri i Gang. Den der paatog sig dette Arbejde for sit Parti, maatte leve i et fuldstændigt Eksil fra alt og alle, og navnlig fra alt det og alle dem, som man var Meningsfæller med. Intet Blik maatte forraade, hvor ens Sympatier var, da dermed selve Sagen stod i Fare. Til dette Arbejde meldte Kvinderne sig. De indrettede sig og levede den stilfærdige Syerskes eller lignende tilbagetrukne Menneskers Liv. Ved daarlig Belysning, med daarlige Typer med elendige Arbejdsmidler, har tallose russiske Kvinder Dag ud og Dag ind, Aar ud og Aar ind arbejdet i det hemmelige Trykkeris Tjeneste, hver